

Laudacja Profesora Witolda Rużyłło

– Prof. dr hab. n. med. Grzegorz Opolski

***Magnificencjo Rektorze,
Szanowny Panie Dziekanie,
Panie i Panowie Członkowie Rady I Wydziału Lekarskiego,
Droga Społeczności Warszawskiego
Uniwersytetu Medycznego***

Przypadł mi w udziale szczególny zaszczyt i przyjemność przedstawienia sylwetki profesora Witolda Rużyłło, wybitnego kardiologa o światowej sławie, pioniera kardiologii interwencyjnej w Polsce.

Prof. Witold Rużyłło urodził się w 1939 roku. Pochodzi ze znanej rodziny lekarskiej. Jego ojcem był wybitny internista, współtwórca systemu kształcenia podyplomowego lekarzy w Polsce, prof. Edward Rużyłło. W jednym ze swoich wywiadów wspominając tamte lata powiedział: „Od najmłodszych lat żyłem w atmosferze medycyny. Obserwowałem może bardziej matkę niż ojca w jej działaniach medycznych. I już wtedy ten jej napęd do pracy i działania sprawił, że zafascynowałem się medycyną”. Dlatego też było jasne, że wybór może być tylko jeden: medycyna.

Prof. Witold Rużyłło jest absolwentem Wydziału Lekarskiego naszej Uczelni. Dyplom lekarza uzyskał w roku 1962. Staż w zakresie chorób wewnętrznych odbył w Szpitalu Uniwersyteckim w Ottawie w Kanadzie. Będąc wówczas świadkiem wykonywania zabiegu cewnikowania prawego serca podjął decyzję o wyborze kardiologii, jako przyszłej specjalizacji. W 1963 roku rozpoczął pracę w Klinice Kardiologii Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego w Warszawie. W latach 1970-1971 odbył staż specjalizacyjny z zakresu kardiologii w Baylor College of Medicine, Texas Children's Hospital i Texas Heart Institute w Houston w USA. W 1976 roku został kierownikiem Pracowni Hemodynamicznej Kliniki Kardiologiczno-Kardiochirurgicznej Instytutu Reumatologii w Warszawie. Od 1979 roku jest związany z Instytutem Kardiologii im. Prymasa Tysiąclecia Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Aninie, którego w latach 2006-2015 był Dyrektorem.

W roku 1970 otrzymał stopień doktora nauk medycznych, w 1991 – doktora habilitowanego, a w 1995 – tytuł profesora nauk medycznych. Od 2016 roku jest członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk (PAN). W 2015 roku został wybrany na Dziekana Wydziału V Nauk Medycznych PAN.

Prof. Witold Rużyłło jest wybitnym uczonym o uznanym autorytecie światowym. Jego dorobek naukowy jest imponujący. Opublikował ponad 550 prac, które były cytowane

ok. 17 tys. razy. Jego wskaźnik Hirscha wynosi 46. Ponadto był redaktorem 16 książek oraz 62 rozdziałów. Wiele z Jego monografii takich jak: „Diagnostyka hemodynamiczna serca”, „Wady serca” czy „Kardiologia Interwencyjna” miało charakter pionierski i odegrało niezwykle ważną rolę w rozwoju kardiologii interwencyjnej w Polsce. Międzynarodową pozycję prof. Witolda Rużyłto oddaje Jego udział w komitetach sterujących ponad 80 międzynarodowych badań naukowych, których wyniki stały się podstawą wytycznych postępowania Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego.

Główne kierunki zainteresowań naukowych prof. Rużyłto obejmują szeroko pojętą kardiologię interwencyjną, począwszy od diagnostyki i leczenia choroby wieńcowej po choroby strukturalne serca oraz zastosowanie terapii genowej i komórkowej w pozawałowej niewydolności serca.

Ważnym klinicznie kierunkiem badań naukowych prof. Rużyłto były prace dotyczące wad wrodzonych serca. Jedną z najczęściej cytowanych z tego obszaru publikacji była praca opublikowana w 1974 roku dotycząca odległej oceny hemodynamicznej pacjentów po operacji tetralogii Fallota.

Do pionierskich należy zaliczyć prace dotyczące zmian strukturalnych mięśnia sercowego w kardiomiopatiach i zapaleniu mięśnia sercowego, oparte na ocenie bioptatów mięśnia sercowego. Zaowocowały one ogłoszeniem w 1980 roku własnej klasyfikacji tych chorób, która stanowiła istotny wkład w rozwój światowej wiedzy na temat kardiomiopatii. Na podkreślenie zasługują prace określające wskaźniki zagrożenia nagłym zgonem u chorych z koniuszkową postacią kardiomiopatii przerostowej.

Kolejnym kierunkiem zainteresowań naukowych prof. Rużyłto była terapia regeneracyjna w pozawałowej niewydolności serca oraz indukcja neoangiogenezy w zaawansowanej chorobie wieńcowej.

W ostatnich latach w dorobku naukowym prof. Rużyłto na szczególne podkreślenie zasługują prace z zakresu nieinwazyjnego obrazowania naczyń wieńcowych i perfuzji mięśnia sercowego z zastosowaniem wielorzędowej tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego serca. Szczególne innowacyjne rozwiązania w tym obszarze dotyczące nieinwazyjnej koronarografii i pomiaru cząstkowej rezerwy przepływu wieńcowego mogą przyczynić się do ograniczenia wykonywania badań inwazyjnych. Zaiste, to rzadka sytuacja zaangażowania kardiologa interwencyjnego w rozwój metod nieinwazyjnych.

Prof. Witold Rużyłto jest niekwestionowanym pionierem kardiologii interwencyjnej w Polsce. W swojej opinii prof. Michał Tendera napisał: „Prof. Rużyłto nie tylko posługuje się pełnym zakresem metod diagnostycznych i leczniczych metod inwazyjnych, ale praktycznie każdą z nich wprowadził jako pierwszy do praktyki klinicznej w Polsce, a w odniesieniu do wielu znajduje się w awangardzie światowej”. W roku 1968 przeprowadził pierwszy w Polsce zabieg diagnostycznej koronarografii, w 1976 biopsji mięśnia sercowego, w 1981 zabieg angioplastyki

wieńcowej, a więc zaledwie w cztery lata od pierwszego tego typu zabiegu na świecie. W drugiej połowie lat 80-tych wykonał kolejno jako pierwszy w Polsce: przezskórną angioplastykę balonową w koarktacji aorty, walwuloplastykę we wrodzonym zwężeniu zastawki aortalnej, walwuloplastykę płucną oraz przezskórną komisurotomię mitralną. Te pionierskie zabiegi terapeutyczne we wrodzonych i nabytych wadach serca zwieńczone zostały wykonaniem pierwszego w Polsce przezskórnego zabiegu wszczępienia zastawki płucnej w 2008 roku.

W latach 1980-82 był koordynatorem programu leczenia polskich dzieci z wrodzonymi wadami serca w Deborah Heart and Lung Center w USA. Rok później został kierownikiem merytorycznym programu współpracy ze Szpitalem Uniwersyteckim w Utrechcie w zakresie leczenia operacyjnego dzieci z wrodzonymi wadami serca (operowano tam 350 polskich dzieci). Oba programy, amerykański i holenderski, stały się bodźcem do rozpoczęcia leczenia operacyjnego dzieci w Polsce. Za tę działalność prof. Witold Rużyłło w roku 1987 otrzymał prestiżowe wyróżnienie od dzieci „Order Uśmiechu”.

W latach 2003-2009 prof. Witold Rużyłło był członkiem Rady Programowej Narodowego Programu Profilaktyki i Leczenia Chorób Układu Sercowo-Naczyniowego POLKARD. Odpowiadał za dział: „Kardiologia i angiologia interwencyjna”, w ramach którego w roku 2003, opracował model organizacji 24-godzinnych dyżurów hemodynamicznych w Polsce.

Na uznanie zasługują osiągnięcia dydaktyczne prof. Witolda Rużyłło. Przeszkolił w zakresie wykonywania zabiegów angioplastyki wieńcowej wiele krajowych zespołów. Wprowadził angiografię i angioplastykę wieńcową w Kuwejcie.

Będąc wychowankiem naszej Uczelni prof. Witold Rużyłło jest osobą wielce zasłużoną dla rozwoju kardiologii w WUM. Jako koordynator dużych międzynarodowych projektów naukowych zawsze był otwarty na współpracę naukową z Jednostkami WUM. Promował działalność naukową studentów naszej uczelni w ramach studenckich kół naukowych działających przy Instytucie Kardiologii. Wielu kardiologów z Klinik Kardiologicznych naszej Uczelni zostało przeszkolonych w zakresie kardiologii interwencyjnej w Pracowni Hemodynamicznej Instytutu Kardiologii w Warszawie. Bliska i wieloletnia współpraca w zakresie wad wrodzonych serca zaowocowała uznaniem kardiologii prenatalnej jako nieodłącznej dziedziny kardiologii wad wrodzonych.

Prof. Witold Rużyłło jest członkiem wielu towarzystw naukowych, polskich i zagranicznych. W latach 1998-2001 piastował zaszczytną funkcję Prezesa Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego (PTK). Jest członkiem honorowym PTK. Prof. Marek Dąbrowski w swojej recenzji napisał – „Jego pozycja w Zarządzie Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego a następnie wybór do Zarządu Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego w 1994 r. i funkcja skarbnika pełniona od 1996 r. w Zarządzie ESC

przyczyniła się niewątpliwie do wprowadzenia Polskiej Kardiologii do Rodziny Państw Europy i znacznie wyprzedziła przystąpienie Polski do Unii Europejskiej”.

Prof. Witold Rużyłło był wielokrotnie nagradzany za wybitne osiągnięcia naukowe, lecznicze, dydaktyczne i organizacyjne. W 2001 roku został odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi dla rozwoju kardiologii. Laureat wielu prestiżowych nagród takich jak: Osobowość Roku 2010 w Ochronie Zdrowia, Portrety Polskiej Medycyny, Perła Honorowa Polskiej Gospodarki w kategorii nauka w 2011 roku.

Prof. Christian Hamm w swojej recenzji napisał: „Prof. Rużyłło aktywnie uczestniczył w wielu międzynarodowych badaniach naukowych i wniósł istotny wkład w ich projektowanie i realizację. Jego opinia w środowisku naukowym jest powszechnie szanowana, a on sam przyczynił się szczególnie we wprowadzaniu innowacji w kardiologii nie tylko w swoim kraju, ale także na poziomie międzynarodowym”.

Prof. Witold Rużyłło jest cały czas czynnym naukowo i zawodowo kardiologiem interwencyjnym skupiającym się obecnie na wykonywaniu trudnych zabiegów w chorobach strukturalnych serca. Bardzo mocno zaangażował się we wspieranie działań mających na celu zbudowanie sieci ośrodków leczenia interwencyjnego udaru mózgu, na wzór podobnej do sieci ośrodków prowadzących 24 godzinny dyżur zawałowy. Wprawdzie kardiologia była i jest najważniejsza w Jego życiu, to po mistrzowsku potrafi łączyć ją ze sztuką, sportem i zabawą.

Drogi Witku,

Bardzo Ci dziękujemy za ogromny wkład w rozwój kardiologii. Twoje wizjonerskie, inspirujące działania stały się siłą stymulującą dynamiczny rozwój kardiologii interwencyjnej w Polsce, która jest obecnie uważana za wzorcowo zorganizowaną w skali europejskiej. Nadana dzisiaj Tobie godność Doktora Honoris Causa Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, to wielka radość i zaszczyt dla całego naszego środowiska.

***Grzegorz Opolski, profesor medycyny
Kierownik I Katedry i Kliniki Kardiologii
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego***

Zamek Królewski w Warszawie, 28 czerwca 2017 roku